

WYROK Z DNIA 13 KWIETNIA 2006 R.
SNO 17/06

W postępowaniu dyscyplinarnym odpowiednie zastosowanie ma również przepis art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k., co oznacza, że nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza jeżeli obwiniony nie podlega orzecznictwu sądu dyscyplinarnego.

Przewodniczący: sędzia SN Stanisław Zabłocki.

Sędziowie SN: Helena Ciepla (sprawozdawca), Zbigniew Hajn.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu z udziałem protokolanta po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2006 r. sprawy byłego asesora Sądu Rejonowego w związku z wnioskiem o wznowienie postępowania od wyroku Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 12 stycznia 2006 r., sygn. akt (...)

I. Wniosek pozostawił bez rozpoznania.

II. Wznovił postępowanie z urzędu i uchylił:

1. wyrok Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 12 stycznia 2006 r., sygn. akt SNO 62/05;
2. wyrok Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 13 października 2005 r., sygn. akt (...);
3. wyrok Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 25 maja 2005 r., sygn. akt SNO 23/05;
4. wyrok Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 10 grudnia 2004 r., sygn. akt ASD 8/04.

III. Umorzył postępowanie dyscyplinarne.

IV. Kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążył Skarb Państwa.

Uzasadnienie

Asesor sądowy w Sądzie Rejonowym została obwiniona o to, że:

1) w okresie od dnia 12 stycznia 2004 r. do dnia 28 stycznia 2004 r. w A., jako asesor sądowy w Sądzie Rejonowym, mając powierzone obowiązki sędziego, dopuściła się rażącego i oczywistego naruszenia art. 412 i 418 k.p.k. w ten sposób, że rozpoznając sprawę sygn. akt VI K 463/03 w dniu 12 stycznia 2004 r. po przeprowadzeniu posiedzenia sporządziła wyrok, ale go nie ogłosiła, następnie

zarządziła doręczenie jego odpisu oskarżonemu oraz prokuratorowi, a w kolejnych dniach, działając wspólnie z inną osobą, usunęła go z akt i w jego miejsce sporządziła i podpisała dokument zatytułowany „wyrok zaoczny”, który dołączyła do akt i doręczyła prokuratorowi oraz oskarżonemu; oraz

2) w tym samym czasie i miejscu dopuściła się rażącego naruszenia art.148 § 1 k.p.k. w ten sposób, że rozpoznając sprawę sygn. akt VI K 463/03, działając wspólnie z inną osobą usunęła z akt sprawy protokół z posiedzenia z dnia 12 stycznia 2004 r., a w jego miejsce dołączyła do akt inny protokół poświadczający nieprawdę co do przebiegu posiedzenia i skierowania sprawy na rozprawę oraz sporządziła protokół rozprawy głównej, która się nie odbyła, tj. o popełnienie przewinień służbowych z art. 107 § 1 u.s.p.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, po ponownym rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 13 października 2005 r. uznał obwinioną za winną zarzucanych jej przewinień służbowych i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 2 u.s.p. wymierzył jej karę dyscyplinarną nagany.

Wyrok ten na skutek odwołania Ministra Sprawiedliwości został zmieniony przez Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny wyrokiem z dnia 12 stycznia 2006 r. w ten sposób, że wymierzył obwinionej karę dyscyplinarną złożenia z urzędu.

W dniu 27 marca 2006 r. adwokat D. K. pełnomocnik byłego asesora złożył wniosek o wznowienie postępowania w tej sprawie. Jako podstawę wznowienia wskazał art. 128 u.s.p. w związku z art. 542 § 2 k.p.k. oraz art. 547 § 3 k.p.k. i wniósł o uchylenie powołanych wyżej wyroków i umorzenie postępowania w sprawie.

Na uzasadnienie wniosku przytoczył, że obwiniona aktem mianowania z dnia 9 sierpnia 2001 r. na podstawie art. 115 § 2 zd. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) została mianowana z dniem 25 sierpnia 2001 r. asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym i powierzono jej pełnienie czynności sędziowskich na okres jednego roku.

Aktem mianowania z dnia 13 sierpnia 2002 r. na podstawie art. 115 § 2 zd. 1 powołanego Prawa o ustroju sądów przy zastosowaniu art. 201 § 4 zd. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) powierzono obwinionej dalsze pełnienie czynności sędziowskich w Sądzie Rejonowym na okres jednego roku, poczynając od dnia 25 sierpnia 2002 r., a kolejnym aktem mianowania z dnia 23 lipca 2003 r. na podstawie wymienionych wyżej przepisów powierzono pełnienie czynności sędziowskich w tymże Sądzie do dnia 24 sierpnia 2004 r.

W dniu 14 czerwca 2004 r. wypowiedziano obwinionej stosunek służbowy i zwolniono ze stanowiska asesora, przy czym rozwiązanie stosunku nastąpiło z dniem 30 września 2004 r.

Powołując się na przepisy art. 115 § 4 Prawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 20 czerwca 1985 r., według którego asesorem sądowym nie można być dłużej niż 3 lata, pełnomocnik wyraża pogląd, że stosunek służbowy obwinionej rozwiązał się z mocy samego prawa z dniem 25 sierpnia 2004 r. Zatem w dniu 13 września 2004 r. niedopuszczalne było wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w odpowiedzi na wniosek o wznowienie, pozostawił decyzję do uznania Sądu.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Stosownie do przepisu art. 201 § 4 Prawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w sprawie mają zastosowanie przepisy Prawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 20 czerwca 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.).

Zgodnie z art. 115 § 4 tego Prawa, asesorem sądowym nie można być dłużej niż 3 lata. Okres ten w stosunku do tego byłego asesora upłynął w dniu 24 sierpnia 2004 r., do którego miała powierzone pełnienie czynności sędziowskich.

Postępowanie dyscyplinarne wobec tej obwinionej wszczęto w dniu 13 września 2004 r., tj. w okresie wypowiedzenia stosunku służbowego, w którym była ona asesorem bez *votum*. W konsekwencji zgodnie z art. 115 § 3 Prawa o ustroju sądów do obwinionej po dniu 24 sierpnia 2004 r. nie mają zastosowania przepisy dotyczące sędziów, a więc także przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W tej sytuacji zasadnicze znaczenie w sprawie ma kwestia prawnej dopuszczalności wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Wyjaśnienia tej kwestii dostarcza przepis art. 17 § 1 pkt. 8 k.p.k. stanowiący, że nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy sprawca nie podlega orzecznictwu polskich sądów karnych. Przez sądy karne – w drodze odpowiedniego zastosowania do postępowania dyscyplinarnego zgodnie z art. 102 powołanej ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, stanowiącego że w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego – należy rozumieć także sądy dyscyplinarne. Zatem w postępowaniu dyscyplinarnym ma również odpowiednie zastosowanie przepis art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k., co oznacza, że nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza jeżeli obwiniony nie podlega orzecznictwu sądu dyscyplinarnego.

W konsekwencji przytoczonego unormowania art. 115 § 4 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, obwiniona asesorka w dniu wszczęcia postępowania dyscyplinarnego (15 września 2004 r.) nie podlegała orzecznictwu sądu dyscyplinarnego, bowiem okres powierzenia jej pełnienia czynności sędziowskich zakończył się dnia 24 sierpnia 2004 r. Zatem stanowiący przedmiot wznowienia wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2006 r. został wydany z obrazą prawa i jest

obarczony wadą stanowiącą bezwzględną przesłankę odwoławczą w rozumieniu art. 439 § 1 k.p.k. zawierającego katalog bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Wśród nich w pkt 9 wymienia też okoliczność z art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. w postaci niepodlegania sprawcy orzecznictwu polskich sądów karnych, który to przepis, jak wyżej wyjaśniono, stosuje się odpowiednio do sądów dyscyplinarnych.

W tym stanie rzeczy dla rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie postępowania należy przenieść przytoczone rozważania na płaszczyznę przepisu art. 542 k.p.k. regulującego wznowienie postępowania.

Według § 1 tego przepisu wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu. Natomiast zgodnie z jego § 3 postępowanie wznowia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1, przy czym wznowienie postępowania jedynie z powodów określonych w pkt. 9–11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego.

Wykładnia językowa samej normy § 3 art. 542 k.p.k. prowadząca do wniosku, że w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 postępowanie może być wznowione zarówno na wniosek, jak i z urzędu, nie daje się pogodzić z racjonalnym działaniem ustawodawcy. Zatem prawidłowy sens tej normy można odczytać przy zastosowaniu wykładni systemowej poprzez analizę tej normy w powiązaniu z przepisami art. 439 § 1 k.p.k. Wykładnia ta prowadzi do wniosku, że w takiej sytuacji postępowanie może być wznowione tylko z urzędu. Takiemu stanowisku dał wyraz Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05 (OSNKW 2005, z. 6, poz. 48).

Z tych przyczyn wniosek obwinionej pozostawiono bez rozpoznania, orzekając jak w pkt. I wyroku, a postępowanie wznowiono z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.) i na podstawie art. 439 § 1 k.p.k. uchylono wydane wyroki w obu instancjach oraz umorzono postępowanie (art. 547 § 3 k.p.k.), obciążając kosztami postępowania dyscyplinarnego Skarb Państwa (art. 94 u.s.p.).